

[K. B. Andersen.]

skildring fra de asiatiske stater: „Blandt nye naboer“ — en titel, der karakteriserer hele den aktuelle situation i et kort begreb. Medens der vel næppe vil være uenighed om, at en udvidelse af Danmarks indsats i det tekniske samarbejde er påkrævet og naturlig, vil der måske nok kunne være divergerende opfattelser med hensyn til, hvilken karakter denne indsats skal have.

Et udgangspunkt for hele dette arbejde må være, at det ikke drejer sig om blot og bar almisse — almisse har mere med bøjede rygge end med frie folk at gøre — og at det ikke, bortset fra særlige situationer, der kalder på umiddelbar humanitær indsats, drejer sig om en ambulancetjeneste, men om et samarbejde, der udføres under devisen hjælp til selvhjælp. Det vil hverken være muligt eller rigtigt i det lange løb at stile efter et levestandardniveau i udviklingslandene, som de pågældende landes befolkninger ikke, selv når de får deres egne hjælpemidler udviklet, kan skaffe sig. Det, det her drejer sig om, er ikke — med et udtryk lånt fra den svenske betænkning om udviklingshjælpens administration — en slags kæmpe-mæssig julegaveuddeling. Det må være formålet at bryde den onde cirkel, ikke blot at få befolkningerne i de pågældende lande til at glemme dens virkninger for en kort stund.

Et af de problemer, hvorom der nok vil være uenighed, er spørgsmålet om, hvorvidt samarbejdet skal foregå bilateralt, fra land til land, eller multilateralt, gennem FN og dets særorganisationer. Det udvalg, hvis betænkning ligger til grund for det foreliggende lovforslag, har erklæret sig for, at samarbejdet som hidtil fra dansk side først og fremmest sker på multilateral basis. Regeringen har erklæret sig enig i, at man som hidtil i stort omfang må gå denne vej, som også er i overensstemmelse med modtagerlandenes egne ønsker. Til trods for de mange gode argumenter, der kan anføres for den multilaterale bistand — og den højtærede udenrigsminister pegede på en del af dem: den anses for mindre ydmygende, fordi den ydes af en organisation, de pågældende lande selv er medlemmer af, den er upolitisk, den betyder en styrkelse af FN, og den giver gode muligheder for international koordinering — udgør den multi-

laterale bistand kun en tiendedel af den samlede bistand til udviklingslandene. Enkelte lande kan have særlige og acceptable grunde til at foretrække den bilaterale assistance, f. eks. gamle bånd til tidligere koloniområder, men i vidt omfang hænger den bilaterale bistands dominerende stilling sammen med motiver, der er vanskeligere at acceptere: ønsket om at „vise flaget“, ønskeligheden af at vide, hvem man hjælper — der er jo mennesker, der kan give på en sådan måde, at hjælpen næsten ikke er til at tage imod — og vel også ønsker om at få direkte politiske og erhvervsmæssige gevinster af samarbejdet.

Mit parti er enig med regeringen i at foretrække at lægge hovedvægten på den multilaterale hjælp gennem FN og særorganisationerne. Det er selvfølgelig ikke ensbetydende med, at det ikke vil være rigtigt fremover også ved siden af en øget multilateral bistand at øge samarbejdet i den bilaterale form, hvor det drejer sig om projekter, der ikke lader sig realisere ad multilateral vej, hvor det drejer sig om områder, hvor Danmark har særlige muligheder for at gøre en indsats, og hvor det drejer sig om situationer, hvor der direkte er rettet henvendelse til Danmark om bistand fra udviklingslandene, sådan som det netop er sket i flere tilfælde i den sidste tid.

Et af argumenterne for at foretrække samarbejdet fra land til land forstår og anerkender jeg, men håber dog, at det må være et argument, vi kan vokse fra. Det drejer sig om den motivering for det bilaterale samarbejde, at det er lettere at skabe den brede folkelige baggrund og forståelse for et bilateralt projekt end for den mere abstrakte hjælp via FN-samarbejdet. Jeg tror, argumentet er rigtigt i dag, og derfor bør det også med vægt gå ind i overvejelserne af midlernes fordeling mellem multilaterale og bilaterale projekter. Men vi må vel alle arbejde henimod at skabe en bred folkelig forståelse af, at vi er en uadskillelig del af en verdenssammenhæng; vi må lære at tænke globalt og ikke blot tosidigt.

I forbindelse med denne omtale af den folkelige baggrund for Danmarks indsats i bistandsarbejdet vil jeg gerne udtrykke min glæde over den centrale plads, som hen-